

Brusel 14. září 2018
(OR. en)

12167/18

COAFR 216
MAMA 144
DEVGEM 140
ACP 72
COMER 83
EDUC 321
ECOFIN 825
FIN 668
ENER 303
MIGR 124
RELEX 747
CFSP/PESC 825

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	14. září 2018
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2018) 643 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE Sdělení o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost: posunout naše partnerství pro investice a zaměstnanost na další úroveň

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2018) 643 final.

Příloha: COM(2018) 643 final

V Bruselu dne 12.9.2018
COM(2018) 643 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ

**Sdělení o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost:
posunout naše partnerství pro investice a zaměstnanost na další úroveň**

Sdělení o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost: posunout naše partnerství pro investice a zaměstnanost na další úroveň

V rychle se měnících celosvětových souvislostech mohou být silnější hospodářské a politické vazby pro Evropu a Afriku velkým přínosem. Tento dokument vytyčuje hlavní směry činnosti pro efektivní hospodářskou agendu pro EU a její africké partnery. Cílem je podpořit výrazný nárůst soukromých investic, a to ze strany afrických i evropských investorů, posílit obchod, zvýšit tvorbu pracovních míst a přispět k udržitelnému a inkluzivnímu rozvoji při současném prosazování norem moderních a udržitelných technologií, ochrany životního prostředí a práce a odpovědného chování podniků. To je v rámci partnerství mezi Evropskou unií a Africkou unií podstatou **aliance pro udržitelné investice a zaměstnanost**.

Tato aliance je více než jen finanční plán. Představuje radikální posun ve způsobu, jakým jako partneři pracujeme, směrem k logice zaměřené na hospodářský potenciál Afriky a mobilizaci soukromého sektoru. Smyslem aliance je uvolnit investice soukromého sektoru a prozkoumat obrovské příležitosti, z nichž může plynout prospěch africkému i evropskému hospodářství, se zvláštním důrazem na pracovní místa pro mladé lidi, což je rovněž reakcí na africké demografické vzorce. Jedná se o hospodářskou strategii, která využívá jednotlivých silných stránek Evropy a Afriky a posunuje ambice plánu vnějších investic¹ na další úroveň. Aliance na základě konkrétních opatření podpoří v příštích pěti letech v Africe vznik 10 milionů pracovních míst.

Tato aliance není izolovanou iniciativou. Je součástí širšího souboru vztahů mezi EU a Afrikou a strategických rámců spojujících Evropu a Afriku, jako je Agenda 2030 OSN a jejích sedmáct cílů udržitelného rozvoje představující vizi sloužící jako vodítko pro oba kontinenty, i příslušných politických rámců Africké unie (Agenda 2063) a EU (globální strategie EU², Evropský konsensus o rozvoji³). Je klíčovým prvkem ke splnění závazků dohodnutých v prohlášení ze summitu Africké unie – Evropské unie v Abidžanu a dále je součástí budování silného afrického pilíře rámce pro období po skončení platnosti dohody z Cotonou a rozvoje partnerství v severní Africe v rámci evropské politiky sousedství. Ústředními prvky této aliance budou zásady partnerství, dialogu a odpovědnosti. K dosažení svého plného potenciálu by aliance měla mobilizovat a koordinovat akce a nástroje EU a členských států s Afrikou.

Tato ucelená hospodářská strategie navazuje na závěry Evropské rady z června 2018, které vyzývají k vytvoření „nového rámce, jenž umožní výrazný nárůst soukromých investic, a to ze strany afrických i evropských investorů“, a také na návrhy Evropské komise pro příští víceletý finanční rámec a na výsledky setkání mezi Evropskou komisí a Komisí Africké unie. Vychází ze zásadních rozhodnutí 10. mimořádného summitu Africké unie, který se konal v

¹ Posílení evropských investic ve prospěch zaměstnanosti a růstu: na cestě k druhé fázi Evropského fondu pro strategické investice a novému evropskému plánu vnějších investic, COM(2016) 581.

² [Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie](#), 2017.

³ Nový Evropský konsensus o rozvoji „náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost“, Úř. věst. C 210, 30.6.2017.

Kigali dne 21. března 2018. Odráží rovněž linii prohlášení z Mesebergu ze dne 19. června 2018⁴ a má za cíl přispět k agendě francouzského předsednictví skupiny G7 v roce 2019.

Aktivní mobilizace s africkými partnery v oblasti investic a pracovních míst je klíčem ke společnému řešení mobility a migrace podporujícímu koordinované zapojení zemí původu a tranzitu a cílových zemí v souladu se zásadami solidarity, partnerství, odpovědnosti a jejího sdílení. Lepší společné řízení migrace a mobility současně přispívá k celkové stabilitě příznivé pro udržitelné investice. Aliance je důležitou součástí strategie, jež soudržným a vyváženým způsobem kombinuje jednotlivé prvky našeho společného přístupu k migraci: sdílenou odpovědnost za řešení základních příčin nelegální migrace a násilného vysídlování obyvatelstva, účinnou správu hranic, předcházení převaděčství migrantů a obchodování s lidmi a potírání těchto aktivit, záchranu a ochranu lidských životů, nabízení možností legální migrace a zajišťování lepší spolupráce v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začleňování nelegálních migrantů v souladu se zavedenými zásadami, mezinárodními právními závazky a dohodnutými ujednáními.

V rámci tohoto komplexního přístupu by měly být posíleny legální cesty do EU, aby existovaly bezpečné a schůdné alternativy k nebezpečným trasám a nelegální migraci. Za tímto účelem Komise ve svém novém sdělení o posilování legálních cest do Evropy⁵ vyzývá ke zdokonalení systému modrých karet EU a k rozvoji pilotních projektů s vybranými zeměmi v Africe zaměřených na legální migraci.

Vzhledem k tomu, že se dynamika růstu, zaměstnanost a nerovnosti i výzvy týkající se nestability, odolnosti, zdraví a správy věcí veřejných v jednotlivých afrických regionech i mezi jednotlivými zeměmi liší, zohlední aliance různorodost afrického kontinentu a specifika jednotlivých zemí, včetně konkrétních problémů souvisejících s nestabilními situacemi a smluvních vztahů zemí severní Afriky v rámci jejich dohod o přidružení i jejich zkušeností se spoluprací s Evropskou unií prostřednictvím evropské politiky sousedství.

1. Povzbuzování strategických investic pro tvorbu pracovních míst a posilování úlohy soukromého sektoru

Největší potenciál pro tvorbu pracovních míst a růst má soukromý sektor, a proto je klíčové povzbudit v Africe odpovědné domácí i zahraniční soukromé investice.

Současný stav

Obraz investic v Africe je nevyrovnaný, což je odrazem globální nejistoty, a toky přímých zahraničních investic proudících do Afriky kolísají a nevykazují potřebný silný vzestupný trend. Jižní Afrika, Nigérie, Keňa, Egypt a Maroko v roce 2016 přilákaly společně 58 % všech přímých zahraničních investic, zatímco méně rozvinuté a nestabilnější země se v oblasti přilákávání soukromých investic potýkají se systémovými problémy. Ačkoli některé africké země jsou stále závislé na určitých komoditách, jiným se v reakci na nízké ceny komodit

⁴ [Prohlášení z Mesebergu](#), 2018.

⁵ Posilování legálních cest do Evropy: nezbytná součást vyvážené a komplexní migrační politiky COM (2018) 635.

podarilo své hospodářství diverzifikovat. Od roku 2016 je také patrné další rozšiřování přímých zahraničních investic mimo oblast těžebního průmyslu⁶.

Pokud jde o investice EU v Africe, je EU pro Afriku největším investorem a členské státy EU v roce 2016 představovaly přibližně 40 % přímých zahraničních investic v hodnotě 291 miliard EUR⁷. Silný hospodářský pokrok Afriky v posledních dvaceti letech a její budoucí potenciál poukazují na velké příležitosti pro další kroky. Z demografických projekcí týkajících se Afriky jasně vyplývá, že je též zapotřebí vytvořit miliony nových pracovních míst, především pro mladé lidi, kteří vstupují na trh práce.

Navrhovaný postup

Opatření č. 1. ***Podpora poskytovaná Africe za účelem přilákání investic*** dále posílí pomoci stále významnějších částek ***prostřednictvím kombinování zdrojů financování a záruk***, aby došlo k mobilizaci zdrojů z kapitálových trhů s mezinárodními, evropskými a národními finančními institucemi, snížilo se riziko investic a usnadnil se přístup k finančním prostředkům. Prioritou jsou odvětví s přidanou hodnotou a vysokým potenciálem pro udržitelné vytváření pracovních míst, zejména pro ženy a mladé lidi, čímž by vzrostly příležitosti, aby tyto osoby mohly uskutečnit své ambice, mimo jiné prostřednictvím začínajících podniků. Zvláštní pozornost bude rovněž věnována nestabilním situacím. V letech 2014 až 2017 EU prostřednictvím operací kombinování zdrojů mobilizovala přibližně 35 miliard EUR. Od zahájení plánu vnějších investic a vytvoření Evropského fondu pro udržitelný rozvoj⁸ v roce 2017 mobilizuje EU finanční prostředky, u nichž se očekává, že přinesou investice ve výši 15 miliard EUR prostřednictvím kombinování zdrojů a více než 16 miliard EUR v rámci záruky. Od dneška až do roku 2020 je na dobré cestě, že bude splněn cíl globálního plánu vnějších investic, jímž je mobilizovat v Africe a v sousedství do roku 2020 investice ve výši 44 miliard EUR. Mezi konkrétními výsledky bude přístup k elektrické energii pro 30 milionů lidí a podniků a zvýšení kapacity energie z obnovitelných zdrojů o 5 gigawattů. Celkem 24 000 lidí bude mít prostřednictvím našich mobilizovaných investic do dopravní infrastruktury přístup k celoročně sjízdným komunikacím. Očekává se, že jen díky investičním programům zaměřeným na malé a střední podniky vznikne v Africe 3,2 milionu pracovních míst. To jsou působivé příklady rozsahu a dopadu intervencí spadajících pod navrhovanou alianci.

V rámci příštího dlouhodobého rozpočtu (víceletého finančního rámce) by EU měla dále zdokonalit své nástroje zajištěním účinnějšího plnění a podstatným zvýšením finančních prostředků dostupných pro tento účel.

Opatření č. 2. Aby měl nárůst investic soukromého sektoru co největší dopad, je třeba určit ***nejslibnější hodnotové řetězce na vnitrostátní a regionální úrovni***. Za tímto účelem ***v současnosti probíhají rozhovory s většinou našich afrických partnerů o paktech pro***

⁶ Typickým případem je Etiopie, která je v Africe v současnosti druhým největším příjemcem přímých zahraničních investic, v roce 2017 přilákala 3,6 miliardy USD, především v odvětvích, jako je lehký, textilní a automobilový průmysl (UNCTAD, 2018).

⁷ EUROSTAT, 2018.

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 ze dne 26. září 2017 o zřízení Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD), záruky EFSD a záručního fondu EFSD.

zaměstnanost a růst, aby se koordinovalo společné úsilí v oblasti hodnotových řetězců s nejvyšším potenciálem pro tvorbu pracovních míst, využily se příležitosti pro výrobu a zpracovávání, došlo k uvolnění obrovského potenciálu spočívajícího v zelené a modré ekonomice, podpořil se přechod na nízkouhlíkové hospodářství a hospodářství odolné vůči změně klimatu, plně se využil potenciál digitální transformace ekonomiky, zejména elektronického obchodování a ekonomiky založené na datech, a řešily se problémy v oblastech, které vyžadují reformu, aby bylo prostředí pro podnikání příznivější. Práce na paktech pro zaměstnanost a růst vyžaduje také strukturovaný dialog s evropským a africkým soukromým sektorem založený na platformě udržitelných podniků pro Afriku zřízené v rámci plánu vnějších investic. Vazba na dohodu s Afrikou, kterou iniciovala skupina G20, bude zajištěna.

Opatření č. 3. Je v zájmu Evropy i Afriky vážněji spolupracovat na strategickém rozvoji a zájmech. ***Evropská komise ještě před koncem tohoto roku uspořádá setkání afrických a evropských veřejných, soukromých a finančních subjektů a akademické obce na odvětvovém základě, aby posoudily a podpořily strategický rozvoj v hospodářských oblastech zásadního významu,*** jako jsou digitální řešení, energetika, doprava a zemědělství. Cílem je zabývat se dlouhodobými výzvami a strategickými zájmy na základě posouzení toho, jak urychlit dopad, posílit veřejné a soukromé investice a co nejlépe sdílet poznatky a know-how. To by sloužilo k definování strategií za účelem podpory a stanovení priorit odvětvové politiky a reformy regulace v afrických zemích a usnadnění souvisejících unijních veřejných a soukromých investic. V květnu 2018 již EU a Africká unie zřídily pracovní skupinu pro venkovské oblasti Afriky složenou z afrických a evropských odborníků, jejímž úkolem je poskytovat poradenství a doporučení ohledně priorit a dalších kroků naší spolupráce v oblasti zemědělství a která se zabývá mimo jiné tím, jak posílit veřejné a soukromé investice do afrického udržitelného zemědělství, jak usnadnit odpovědné soukromé investice EU, zvýšit obchod v rámci Afriky i vývoz z afrických zemí, a určuje nejlepší politiky na podporu mladých Afričanů pracujících v zemědělství, zemědělském podnikání a agroprůmyslu. Na základě setkání mezi Evropskou komisí a Komisí Africké unie z května 2018 vzniká pracovní skupina Evropské unie a Africké unie pro digitální ekonomiku. Dále jsou mezi Afrikou a EU pořádána a uskutečňována společná odvětvová setkání ministrů. Komise rovněž poskytne podporu podobným iniciativám z členských států, které přispívají k realizaci této aliance, například fóru na vysoké úrovni Afrika–Evropa pořádanému Rakouskem před koncem letošního roku v souvislosti s předsednictvím Rady.

Západní Afrika – Podpora podnikatelů a malých a středních podniků

EU navázala partnerství s Proparco⁹ za účelem posílení financování a podpory poskytovaných podnikatelům prostřednictvím: i) mechanismu počátečního financování ve formě vratných záloh, které umožní financování experimentální fáze a fáze výroby prototypů a podpoří nejmladší podnikatele při rozvoji jejich projektu; ii) technické podpory pomáhající mikropodnikům a malým a středním podnikům zlepšit kapacity v oblasti řízení, marketingu,

⁹ Proparco je pobočkou Agence Française de Développement (AFD) zaměřenou na rozvoj soukromého sektoru.

výroby a správy a úzce podporující místní investiční fondy; iii) záruky pokrývající první ztráty místních investičních fondů. Finanční páka vytvořená díky příspěvku EU ve výši 15,6 milionu EUR umožní financovat 50 mikropodniků a malých a středních podniků, což představuje vznik nebo zachování 5 000 pracovních míst. Program zahrnuje Burkina Faso, Niger a Senegal a od roku 2019 bude rozšířen o Mauritánii, Kamerun, Mali, Ghanu a Pobřeží slonoviny.

Západní Afrika – Facilita pro sdílení rizik NASIRA – financování pro podnikatele s nedostatečným přístupem k úvěrům

EU navázala partnerství s nizozemskou rozvojovou bankou Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden s cílem řešit vnímaná a skutečná rizika poskytování úvěrů podnikatelům v zemích sousedících s EU a v subsaharské Africe. Tento projekt zlepšuje přístup k investičním úvěrům tím, že místním finančním institucím poskytuje portfoliové záruky zahrnující úvěry podnikatelům. Zaměřuje se na i) vnitřně vysídlené osoby, uprchlíky, vracející se osoby a také na ženy a mladé lidi. 75 milionů EUR ze záruky plánu vnějších investic v rámci tohoto programu vygeneruje v Africe investice v hodnotě 750 milionů EUR až 1 miliardu EUR do 800 000 pracovních míst.

Maroko – hybridní solární elektrárny NOOR Midelt I a NOOR Midelt II

EU pomáhá stavět infrastrukturu pro obnovitelnou energii, aby bylo možné uspokojit rostoucí poptávku po elektrické energii a přispět k dosažení cíle 52 % obnovitelné energie do roku 2030, s pozitivním dopadem na konkurenceschopnost. EU poskytuje grant ve výši 60 milionů EUR k mobilizaci finančních prostředků, které pomohou pokrýt náklady na infrastrukturu. Akci spolufinancují ze strany EU Kreditanstalt für Wiederaufbau (vedoucí agentura), Agence Française de Développement a Evropská investiční banka, a dále Světová banka, Africká rozvojová banka a Fond pro čisté technologie.

Tunisko – Podpora startupového ekosystému

Cílem rozsáhlé pomoci EU poskytované tuniskému hospodářství (zahrnující 60 000 osob, které získaly mikroúvěry na rozjezd nebo růst malého podniku) je zajistit, aby země mohla uspokojit potřeby rostoucího počtu mladých vzdělaných Tunisánů připravených vstoupit na trh práce. Nový program v hodnotě 25 milionů EUR podpoří zhruba 1 000 tuniských startupů: i)lepší služby dostupné startupům a podnikatelům (například sdílené pracovní prostory, inkubátory nebo akcelerátory) a ii) podpoří vytvoření právního prostředí napomáhajícího inovativnímu podnikání a startupům. Slibné startupy také získají počáteční financování. Cílem, který tento inovativní program sleduje, je přispět k hospodářské diverzifikaci Tuniska a k urychlení jeho růstu vytvořením nových typů podniků s vysokým potenciálem.

2. Investice do lidí prostřednictvím investic do vzdělání a dovedností

Hospodářské partnerství, které chce stimulovat investice a vytvářet pracovní místa, se musí věnovat sladění nabízených dovedností s požadavky trhu práce. Je zapotřebí více investic, aby lidé, zejména dívky a ženy, získali přístup ke vzdělávání, především k technickému a odbornému vzdělávání a přípravě, a také digitální dovednosti a schopnosti a aby se vyřešil

nesoulad mezi dovednostmi, jež mladí lidé získají během sekundárního a terciárního vzdělávání, a dovednostmi, které pak potřebují v pracovním životě. To pomůže vybavit mladé lidi dovednostmi důležitými pro jejich budoucí rozvoj a současně se tím posílí cesty k legální migraci.

Současný stav

Afrika má nejmladší obyvatelstvo na světě a i nadále silně demograficky roste, její pracovní síla však je v celosvětovém měřítku nejméně kvalifikovanou¹⁰. Počet osob přihlášených v Africe k technickému a odbornému vzdělávání a přípravě dnes představuje pouze 6 % celkového počtu osob přihlášených k sekundárnímu vzdělávání¹¹. Ačkoli určitá míra nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi je v každé rostoucí a restrukturalizaci procházející ekonomice přirozená a nevyhnutelná, řada absolventů technického, odborného a všeobecného vzdělávání v Africe hledá uplatnění v oblastech s nízkou poptávkou po pracovní síle¹².

EU je dlouhodobým partnerem Afriky v oblasti vzdělávání, od předškolního přes základní až po vysokoškolské, včetně odborného vzdělávání a přípravy a podnikatelského vzdělávání, a také v oblasti výzkumu a inovací. V letech 2014 až 2020 podporuje EU dvoustranné vzdělávací programy v Africe částkou přibližně 1,34 miliardy EUR. Téměř 230 milionů EUR (17 %) z této částky je vyčleněno na odborné vzdělávání a přípravu. Do roku 2020 využije 35 000 studentů a výzkumných pracovníků z Afriky programu Erasmus+ a do roku 2027 jich bude celkem 105 000. Do roku 2020 se 750 000 osob rovněž dostane technického a odborného vzdělávání a přípravy pro rozvoj dovedností. Navíc prostřednictvím nouzového svěřenského fondu pro Afriku EU masivně podporuje programy hospodářského rozvoje zaměřené na řešení nedostatků v oblasti dovedností, na zlepšování uplatnitelnosti na trhu práce pomocí odborné přípravy a na podporu tvorby pracovních míst a možností samostatné výdělečné činnosti. V oblasti Sahelu a Afrického rohu dosáhly tyto programy od roku 2015 částky celkem 1,1 miliardy EUR. V letech 2014–2020 EU rovněž podporuje vzdělávání v Africe prostřednictvím globálních iniciativ, jako je Globální partnerství pro vzdělávání, prostředky ve výši 475 milionů EUR.

Do vzdělávání je zapotřebí dále investovat, a to ze strany EU, jejích členských států i ze strany našich afrických partnerů v souladu s kontinentální vzdělávací strategií Africké unie pro Afriku na období 2016–2025.

Navrhovaný postup

Opatření č. 4. EU podpoří důležitou ***iniciativu Africké unie týkající se dovedností***¹³ zaměřenou na vytvoření afrického kontinentálního kvalifikačního rámce, nástroje, který má

¹⁰ Africa Pulse (2017), Světová banka.

¹¹ African Union Continental Education Strategy 2016–2025 (kontinentální vzdělávací strategie Africké unie na období 2016–2025).

¹² Africa Pulse (2017), Světová banka.

¹³ 27 milionů EUR z Panafrického programu na podporu i) nástroje financování pro iniciativu týkající se dovedností pro Afriku „Skills Initiative for Africa“ ve spolupráci s Kreditanstalt für Wiederaufbau v celkové výši 14 milionů EUR, ii) technické spolupráce na iniciativě týkající se dovedností pro Afriku ve spolupráci se společností Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH v celkové výši 8 milionů EUR a iii)

zvýšit zapojení soukromého sektoru do technického a odborného vzdělávání a přípravy, podporu trhu práce a diagnostiky systému technického a odborného vzdělávání a přípravy a pilotní zavádění mobility studentů a pracovníků. Podpořen bude přístup vysokoškolských a výzkumných institucí k odpovídající elektronické infrastruktuře¹⁴. Dále bude usnadňována mobilita studentů a pedagogických a akademických pracovníků na celém africkém kontinentu (africký „Erasmus“)¹⁵. Obsah programů terciárního vzdělávání a dovednosti, které studenti vysokých škol získávají, budou více přizpůsobeny potřebám trhu práce a podpoří se harmonizace vysokoškolského vzdělávání na celém kontinentu, aby se zajistilo uznávání kvalifikací v Africe a v EU¹⁶. Prostřednictvím programu Erasmus+ bude EU i nadále podporovat stipendia a výměnné programy mezi institucemi terciárního vzdělávání a podpoří také vytváření znalostí na vysokých školách, aby se plně zapojily do komplexních procesů inovací, na nichž závisí budoucí hospodářský rozvoj a tvorba pracovních míst. Celkově se podpora poskytovaná EU v rámci Panafrického programu zvýší ze 45 milionů EUR v letech 2014–2017 na 63 milionů EUR v období 2018–2020, čímž dosáhne 108 milionů EUR.

Opatření č. 5. Lepší podpora **na národní úrovni** sladí dovednosti s možnostmi strategického rozvoje pro každou zemi¹⁷ na základě inspirace úspěšnými iniciativami v severní Africe, jako je například program Med4jobs¹⁸. Podpora bude v co možná největší míře spojena s odvětvími, která vykazují velký potenciál v oblasti investic a tvorby pracovních míst. Bude proto na programu jednání týkajících se paktů pro zaměstnanost a růst a bude rovněž tématem odvětvových strategických setkání se soukromým sektorem, akademickou obcí a finančními subjekty (jak se navrhuje v opatření č. 3). V rámci příštího víceletého finančního rámce by mělo být vyvinuto značné úsilí k dalšímu posílení zapojení EU v této oblasti plně v souladu s plánovaným posilováním mobilizace soukromých investic zaměřených na tvorbu pracovních míst. EU zajistí, aby tyto navýšené investice byly také strategičtěji zacíleny na odvětví s nejvyšším potenciálem pro tvorbu pracovních míst, při zohlednění značného významu neformálního sektoru pro africké hospodářství za účelem zlepšení jeho typicky nízké míry produktivity.

Gambie – program pro posílení postavení mladých lidí

EU navázala partnerství s Mezinárodním obchodním centrem a vládou Gambie za účelem podpory tvorby pracovních míst a podnikání pro mladé Gambijce. Tento program disponující prostředky ve výši 11 milionů EUR poskytuje kurzy získávání dovedností a podporu mladým

pilotní projekt mobility pro odborné vzdělávání a přípravu mezi EU a Africkou unií v celkové výši 5 milionů EUR.

¹⁴ Celkem 30 milionů EUR v období 2018–2020 z Panafrického programu vedle 20 milionů EUR vyčleněných v letech 2014–2017.

¹⁵ Celkem 20 milionů EUR v období 2018–2020 z Panafrického programu vedle 20 milionů EUR vyčleněných v letech 2014–2017.

¹⁶ Celkem 13 milionů EUR v období 2018–2020 z Panafrického programu vedle 5 milionů EUR vyčleněných v letech 2014–2017.

¹⁷ Pro Botswanu, Gabon, Ghanu, Guineu-Bissau a Mauricius se v letech 2018–2020 počítá se 40 miliony EUR.

¹⁸ Program řeší nesoulad mezi nabízenými dovednostmi a potřebami trhu práce posílením podnikání, zprostředkováváním vazby mezi nabídkou pracovní síly a poptávkou po ní a poskytováním pomoci mikropodnikům a malým a středním podnikům podporou inkubátorů a programů odborného vedení.

podnikatelům a organizacím na podporu obchodu. Cílem je, aby do roku 2021 dokončilo program technické nebo odborné přípravy nebo učňovskou přípravu 7 000 mladých lidí a alespoň 8 000 jich využilo služeb na podporu podnikání, jako například poradenských služeb pro podniky a přístupu k financování.

Středomořská iniciativa pro zaměstnanost pomáhá zemím severní Afriky

Středomořská iniciativa pro zaměstnanost (Med4Jobs), která vznikla mezi EU a Unií pro Středomoří, se zabývá současně nabídkou i poptávkou na trhu práce a zaměřuje se na tři hlavní oblasti: i) zaměstnatelnost – vyhledáváním úspěšné odborné přípravy, která řeší nesoulad mezi nabízenými dovednostmi a potřebami trhu práce, a jejím rozšířením na celý region; ii) zprostředkování práce – replikací úspěšných případů usnadnění a zprostředkování práce; iii) podnikatelské prostředí – rozvojem příznivého podnikatelského prostředí pro malé a střední podniky, například programů odborného vedení nebo podpory kreativním odvětvím.

Guinea – program podpory sociálně-ekonomické integrace mladých lidí

Program INTEGRA disponující prostředky ve výši 65 milionů EUR, v jehož rámci EU navázala partnerství s belgickou rozvojovou agenturou, Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit a Mezinárodním obchodním centrem, má za cíl vytvořit 11 000 pracovních míst a zapojit 14 000 mladých lidí do odborné přípravy, aby se zlepšila jejich zaměstnatelnost a integrace na trhu práce. Podpora bude poskytnuta 7 420 slibným mikropodnikům a malým a středním podnikům a posílí se sedm finančních institucí, které nabízejí produkty přizpůsobené mikropodnikům a malým a středním podnikům a mladým podnikatelům.

3. Posílení podnikatelského a investičního prostředí

Stimulace investic soukromého sektoru vyžaduje mír, bezpečnost a stabilitu a příznivé investiční a podnikatelské prostředí, včetně makroekonomické stability a otevřenosti finančních systémů pro zvýšení úvěrů v soukromém sektoru. To zahrnuje také vhodná opatření k řešení širších klíčových otázek správy, jako je síla vládních institucí, právní stát, transparentnost a odpovědnost, ale také korupce a nezákonné finanční toky.

Současný stav

Investiční prostředí v Africe se obecně zlepšuje, se značnými rozdíly mezi jednotlivými státy, ale z průzkumů investorů¹⁹ je také jasně patrné, že je této oblasti třeba věnovat mnohem více úsilí, aby se zlepšila schopnost Afriky soutěžit v celosvětovém měřítku, pokud jde o přilákání investičního kapitálu. Od roku 2009 činí příliv přímých zahraničních investic do Afriky soustavně méně než 5 % celkového celosvětového přílivu přímých zahraničních investic. Právní stát, nezávislé soudnictví a předvídatelnost v oblasti daní jsou stejně jako mír a stabilita klíčovými faktory, které ovlivňují rozhodování domácích i zahraničních investorů. Má se za to, že náklady na založení podniku jsou v nestabilních státech zhruba trojnásobné, což je pro investice soukromého sektoru značně odrazující²⁰.

¹⁹ Mimo jiné Zpráva Světové banky o podnikání za rok 2017.

²⁰ Strategický dokument Evropského centra politické strategie, „The Makings of an African Century“ (2017).

Navrhovaný postup

Opatření č. 6. V rámci aliance pro udržitelné investice a zaměstnanost Komise navrhuje rozvíjet **posílený dialog a spolupráci s africkými partnery ohledně investičního prostředí, případně včetně ochrany investic**. Za tímto účelem bude poskytována trvalá podpora politickým reformám, které zlepší podnikatelské prostředí, a institucionálním a technickým kapacitám afrických institucí, mimo jiné prostřednictvím digitálních řešení, aby byla zajištěna stabilní správa veřejných financí, včetně transparentnosti zadávání veřejných zakázek a výdajů a potírání korupce a podvodů, větší odpovědnost a také dodržování právního státu a přístup ke spravedlnosti. Účinnou, transparentní a odpovědnou veřejnou správu podpoří větší využívání nástrojů EU pro partnerství a technickou pomoc a výměna informací. Rovněž posílí úsilí o pomoc partnerům při mobilizaci domácích zdrojů, včetně boje proti nezákonným finančním tokům²¹, které jsou odpovědné za skutečnost, že z kontinentu ročně uniká přinejmenším 50 miliard USD²², což značně přesahuje celkový roční objem oficiální rozvojové pomoci. O těchto otázkách se hovoří v rámci dialogů EU s partnerskými zeměmi, především v souvislosti s rozpočtovou podporou a politickým dialogem; dále se jimi budou zabývat dialogy se soukromým sektorem v rámci plánu vnějších investic, a také obchodní fóra EU a strategické odvětvové diskuse se soukromým sektorem, akademickou obcí a finančními subjekty. Bude zajištěna vazba na dohodu s Afrikou, kterou iniciovala skupina G20. V roce 2016 poskytly EU a členské státy EU na zlepšení podnikatelského prostředí v Africe podporu ve výši 200 milionů EUR²³, z čehož EU poskytla 50 milionů EUR. Na období 2018 až 2020 se počítá s **podstatným navýšením podpory EU** určené na reformy podnikatelského a investičního prostředí v Africe v rámci třetího pilíře plánu vnějších investic, která by tak v průměru vzrostla na 300–350 milionů EUR ročně, vedle zvláštních opatření zaměřených na zlepšení správy věcí veřejných a zajištění míru a stability. K dalšímu navýšení by mělo dojít v letech 2021 až 2027 v rámci příštího víceletého finančního rámce.

Benin – potírání korupce prostřednictvím rozpočtové podpory

V roce 2016 uzavřela EU s vládou Beninu smlouvu o řádné správě věcí veřejných a rozvoji na rozpočtovou podporu ve výši 114 milionů EUR. Cílem je prosazovat dobrou správu hospodářských a finančních záležitostí posílením transparentní správy veřejných financí, vytvořením důvěryhodného systému pro boj proti korupci založeného na nezávislosti soudnictví a zlepšením podnikatelského prostředí. Platby podle této smlouvy budou probíhat v závislosti na pokroku reforem v těchto oblastech.

Pobřeží slonoviny – program podpory obchodu a regionální integrace

Tento program disponující prostředky ve výši 16 milionů EUR podporuje modernizaci regulace a institucí v oblasti obchodu a investic a také usnadňování obchodu. Má podíl na

21 Neevidované kapitálové toky plynoucí z korupce, trestné činnosti, daňových úniků a obchodních transakcí, při nichž dochází k praní peněz.

22 [Report of the High Level Panel on Illicit Financial Flows from Africa](#) (Zpráva panelu na vysoké úrovni o nezákonných finančních tocích), 2014.

23 Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, 2018.

lepším umístění Pobřeží slonoviny v rámci klasifikace „Doing business“ zaměřené na podnikání, kdy se tato země posunula ze 167. místa v roce 2010 na 142. místo v roce 2016. Zvýšil se vývoz i podíl Pobřeží slonoviny na světovém vývozu, což mělo pozitivní dopad na schopnost této země těžit z nové dohody o hospodářském partnerství. Zpoždění dovozu se zkrátilo z 864 hodin v roce 2011 na 125 hodin v roce 2016. Jednalo se o první program takového rozsahu na podporu konkurenceschopnosti Pobřeží slonoviny a společně s touto zemí umožnil rozšířit podnikání a vytvořit nová pracovní místa. Toto opatření doplňoval program rozpočtové podpory pro zvýšení transparentnosti systému soudnictví a zadávání veřejných zakázek, dalších dvou klíčových prvků investičního prostředí, a pravidelný dialog s orgány a soukromým sektorem o účinných politických reformách.

Egypt – nástroj EU pro vytváření pracovních míst a růstu podporujících začlenění

EU podporuje řadu opatření, která mají za cíl zlepšit prostředí pro zakládání podniků a hospodářský rozvoj, usnadnit přístup k financím pro mikropodniky a malé a střední podniky a rozvinout jejich úlohu v klíčových hodnotových řetězcích za účelem stimulace ekonomiky a vytváření pracovních míst, především pro mladé lidi. Očekává se, že tato intervence ve výši 75 milionů EUR mobilizuje zhruba 400 milionů EUR. Cílem je i) snížit administrativní zátěž pro mikropodniky a malé a střední podniky a posílit ochranu práv duševního vlastnictví; ii) usnadnit přístup mikropodniků a malých a středních podniků k dlouhodobému financování a know-how; podpořit růst a konkurenceschopnost podniků; usnadnit obchodní vazby za účelem posílení rozvoje hodnotového řetězce; podpořit inovace mezi mikropodniky a malými a středními podniky, včetně mladých podnikatelů.

Etiopie – podpora dialogu o podnikatelském prostředí

EU poskytla počáteční financování pro fórum podniků EU (EU Business Forum) v Etiopii, které podporuje dialog o podnikatelském prostředí mezi různými vládními agenturami a investory z EU a od roku 2015 pořádá pravidelné rozhovory s etiopskou investiční komisí. K otázkám, o nichž se hovoří (na základě průzkumu provedeného mezi podniky v roce 2014 a aktualizovaného v roce 2016) patří daňová správa a administrativní zátěž, registrace podniků / udělování licencí a vydávání víz, logistika a dostupnost deviz. O některých z těchto témat se hovořilo i na vyšší úrovni v kontextu politického dialogu. To přispělo k pokroku v oblasti investičního prostředí a komunikačního kanálu mezi vládou a podnikatelskými kruhy. Fórum podniků EU v Etiopii je nyní finančně soběstačné.

4. Využití plného potenciálu hospodářské integrace a obchodu

Investice do odvětví přinášejících přidanou hodnotu a náročných na pracovní sílu také vyžadují trhy pro výrobky a služby. Ke klíčovým prvkům soudržné hospodářské strategie proto patří pokrok v procesu hospodářské integrace v Africe, a to na regionální i kontinentální úrovni, a posílení obchodních vztahů s EU.

Současný stav

Obchod *v rámci* Afriky zůstává velmi nízký, a to i přes významný potenciál růstu; podle údajů²⁴ Konference Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji činil v roce 2000 10 % a v roce 2014 16 %; obchod Afriky s EU je značný: EU je pro Afriku největším obchodním partnerem, připadá na ni 37 % afrického vývozu zboží v hodnotě 110 miliard EUR a 35 % afrického dovozu v roce 2017 v hodnotě 133 miliard EUR a EU zůstává nejotevřenějším trhem a hlavní destinací afrických výrobků. Afrika je v celosvětovém měřítku také největším příjemcem pomoci EU na podporu obchodu, která v roce 2015 činila 4,8 miliardy EUR v závazcích. Celková čísla obchodu EU s Afrikou jsou nicméně srovnatelná s obchodem EU se Švýcarskem, což jasně ukazuje, že by zde měl být značný potenciál pro oboustranný růst obchodu mezi EU a Afrikou²⁵.

Navrhovaný postup

Opatření č. 7. Africké ambice, pokud jde o další hospodářskou integraci, jasně vyjádřilo zřízení africké kontinentální zóny volného obchodu v březnu 2018, zavedení jednotného afrického trhu letecké dopravy a podpis protokolu o volném pohybu osob. EU africkou kontinentální zónu volného obchodu plně podpoří. Podpora poskytovaná ***jednáním o africké kontinentální zóně volného obchodu*** by měla vzrůst ze 7 milionů EUR (2014–2017) na 50 milionů EUR (2018–2020) a měla by financovat institucionální podporu, jakož i technickou podporu jednotlivých fází jednání (o otázkách, jako jsou technické překážky obchodu, sanitární a fytosanitární opatření, práva duševního vlastnictví, včetně zeměpisných označení, investice, hospodářská soutěž a elektronický obchod), mimo jiné též podporu při sběru dat a jejich analýze.

Opatření č. 8. Posílení obchodu mezi EU a Afrikou. Na základě realizace africké kontinentální zóny volného obchodu je v dlouhodobé perspektivě cílem vypracovat komplexní ***mezikontinentální dohodu o volném obchodu mezi EU a Afrikou***. Při přípravě této dohody by jakožto stavební bloky africké kontinentální zóny volného obchodu měly být v maximální možné míře využity dohody o hospodářském partnerství, dohody o volném obchodu, včetně prohloubených a komplexních zón volného obchodu nabízených severoafrickým zemím, a jiné obchodní režimy s EU. Snahou je dále posílit africký vývoz a přilákat investice, mimo jiné do výrobních a zpracovatelských odvětví, a podpořit vytváření regionálních hodnotových řetězců prostřednictvím pružných pravidel původu. S tímto cílem bude aliance dále posilovat a lépe orientovat opatření v rámci pomoci na podporu obchodu, a to v zájmu usnadnění obchodu a sbližování technických a kvalitativních norem pro výrobky a dalších opatření v oblasti regulace.

Opatření č. 9. Hospodářská integrace a rozvoj hodnotových řetězců, které jsou spojeny s regionální, kontinentální a globální strukturou, rovněž vyžadují ***propojení***, a to jak v rámci Afriky, tak i strategické vazby mezi EU a Afrikou. Investice do infrastruktury podporují

24 UNCTAD, Africa Economic Outlook 2017.

25 Obchod EU s Afrikou celkově představuje pouze 7,5 % veškerého obchodu EU se zeměmi mimo EU, což se zhruba blíží hodnotám obchodu EU se Švýcarskem. Téměř dvě třetiny tohoto objemu připadají na Jižní Afriku a země severní Afriky (Evropská komise, Eurostat, Comext, Země, které jsou zákazníky a dodavateli EU-28, pokud jde o obchod se zbožím (hodnota v %), 2016, vyjma obchodu uvnitř EU): http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_122530.04.2018.pdf

schopnost afrických zemí plně využívat příležitostí k vytváření pracovních míst a růstu²⁶. Aliance se bude zabývat podporou politických rámců a hlavní infrastruktury, včetně širokopásmového přístupu a elektronické infrastruktury. Zvláštní pozornost bude věnována odvětvím zahrnujícím udržitelnou energii, dopravu, ekonomiku založenou na datech, informační a komunikační technologie, oběhové hospodářství, udržitelné využívání přírodních zdrojů, vodní hospodářství a nakládání s odpady a modrý růst; součástí by mohla být možnost navazování partnerství s průmyslem EU, zejména v oblastech, v nichž je světovou jedničkou. To bude propojeno s investiční podporou poskytovanou prostřednictvím kombinování zdrojů financování a záruky.

Pomoc EU na podporu obchodu poskytovaná Africe

S částkou 13,2 miliardy EUR v prostředcích na závazky (29 % globální pomoci na podporu obchodu), z nichž Afrika i nadále dostává největší podíl, tj. v roce 2015 celkem 4,8 miliardy EUR (36 % kolektivní pomoci EU na podporu obchodu), jsou EU a její členské státy předním světovým poskytovatelem tohoto typu pomoci. Afrika je prvním příjemcem grantů ve srovnání s jinými regiony, u nichž je typ toků rozmanitější (granty, úvěry a vlastní kapitál). Patří sem pomoc EU související s obchodem (včetně obchodní politiky a regulace, podpory a usnadňování obchodu a dalších potřeb souvisejících s obchodem), jakož i kategorie širší pomoci na podporu obchodu, jako je infrastruktura související s obchodem (fyzická infrastruktura zahrnující dopravu a skladování, komunikace, výrobu a dodávky energie), zajišťování výrobních kapacit (rozvoj obchodu a produktivní odvětví, jako je zemědělství, rybolov, lesnictví, průmysl, nerostné zdroje a těžba), obchodní úpravy (příspěvek do státních rozpočtů v zemích, které provádějí reformy obchodní politiky).

Madagaskar – plán provádění dohody o hospodářském partnerství

V rámci madagaskarského národního plánu provádění dohody o hospodářském partnerství využívaly madagaskarské textilní společnosti dohodu o hospodářském partnerství s EU a podporu, která se s touto dohodou pojí (až 10 milionů EUR). Kupříkladu madagaskarská textilní společnost EPSILON využila příležitostí plynoucích z bezcelního a bezkvótového přístupu na trh EU s příznivějšími pravidly původu umožňujícími jednoduchou transformaci a možnost získávat suroviny z celého světa. Díky plánu se stala celosvětově uznávanější, neboť dodržuje unijní a mezinárodní normy a spolupracuje s vedoucími značkami na prosazování sociální odpovědnosti podniků v průmyslu. Společnost byla založena v roce 1999 a čítala 100 zaměstnanců. Dnes jich má 2 000. Celkem 75 % pracovníků má bankovní účty, 100 % dětí zaměstnanců chodí do školy, 50 % zaměstnanců bydlí ve vlastním bydlení a 98 % vedoucích pracovníků získalo funkci v rámci interního systému povyšování.

5. Možnosti a prostředky

²⁶ Africa Economic Outlook 2018, Africká rozvojová banka.

Opatření č. 10. Pro úspěch aliance je zapotřebí nepřetržitý dialog mezi evropskými a africkými partnery, více komunikace se soukromým sektorem a intenzivní konzultace s občanskou společností. Aliance rovněž potřebuje oporu v podobě **významného balíčku finančních zdrojů**. EU a její členské státy již jsou prvním partnerem Afriky a v roce 2016 představovaly 55 % veškeré oficiální rozvojové pomoci pro Afriku ve výši 23 miliard EUR.

Návrh Komise na budoucí víceletý finanční rámec EU počítá s ambiciózním nástrojem pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci²⁷ s prostředky na období 2021–2027 ve výši 89,2 miliardy EUR, v jehož rámci patří Afrika a sousedství k prioritám. Alespoň 32 miliard EUR v podobě grantů pro subsaharskou Afriku a očekávaných 7,7 miliardy EUR pro severní Afriku dále doplní dodatečné finanční prostředky z tematického pilíře, rychlá odezva a „rezerva“ nástroje. Na základě plánu vnějších investic a jeho Evropského fondu pro udržitelný rozvoj tento nástroj rovněž počítá s podstatně větším využíváním kombinování zdrojů financování a záruk za účelem mobilizace značného objemu prostředků z veřejného a soukromého sektoru. V rámci nové navrhované architektury vnějších investic²⁸ s vyšším globálním potenciálem záruky pro vnější činnost ve výši 60 miliard EUR bude Afrika jednou z prioritních oblastí. Vysoká představitelka s podporou Komise rovněž navrhla zřídit evropský mírový nástroj²⁹ disponující na období 2021–2027 prostředky ve výši 10,5 miliardy EUR, který dále posílí naši spolupráci s Afrikou při zajišťování míru, bezpečnosti a stability na africkém kontinentě, jež mají pro hospodářský rozvoj klíčový význam.

Shrnutí opatření

č. 1	Posílit strategické investice prostřednictvím kombinování zdrojů financování a záruk
č. 2	Podpořit příležitosti pro výrobu a zpracovávání na vnitrostátní a regionální úrovni prostřednictvím paktů pro zaměstnanost a růst
č. 3	Pod vedením jednoho ze členů Komise zřídit odvětvové skupiny afrických a evropských veřejných, soukromých a finančních subjektů a akademických obcí, které budou poskytovat odborné znalosti, poradenství a doporučení
č. 4	Podpořit vzdělávání a rozvoj dovedností na úrovni kontinentu
č. 5	Podpořit rozvoj dovedností na národní úrovni s cílem sladit dovednosti s možnostmi strategického rozvoje pro každou zemi
č. 6	Posilovat dialog, spolupráci a podporu v oblasti investičního a podnikatelského prostředí

²⁷ COM(2018) 460 final, 14. června 2018.

²⁸ Komise dnes přijala sdělení nazvané „Na cestě k účinnější finanční architektuře pro investice mimo Evropskou unii“ (COM (2018) 644), které představuje plány na to, jak stávající systém ještě zefektivnit.

²⁹ Viz [informativní přehled](#) o evropském mírovém nástroji.

č. 7	Podpořit africkou kontinentální zónu volného obchodu
č. 8	Posílit obchod v rámci Afriky i mezi EU a Afrikou v dlouhodobém výhledu mezikontinentální dohody o volném obchodu
č. 9	Podpořit propojení v rámci Afriky i mezi EU a Afrikou
č. 10	Mobilizovat významný balíček finančních zdrojů